

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/201/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120212857
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120212857.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: E. V., W.. XX.XX.XXXX, F. Y. X, XXX XX T., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sov. hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: TELERVIS PLUS a.s., Staré Grunty 7, 841 04 Bratislava, IČO: 35 717 769, právne zastúpeného: STRELÁK & Partners, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 46, 821 08 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 496,70 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 250,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručanou súdu dňa 10.11.2020 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 496,70 eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/62/2019 zo dňa 24.2.2020 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný. Žalobou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.3.2020. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

- odôvodnenie 4.: „Žalobca ako dlžník a žalovaný ako veriteľ uzatvorili dňa 17.12.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. K520158690, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver v sume 600,- eur za úrok vo výške 168,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal splatiť v 13 mesačných splátkach a to v prvých 3 mesačných splátkach vo výške 6,- eur a 10 mesačných splátkach vo výške 75,- eur. Podľa zmluvy je RPMN vo výške 48,99% a priemernej RPMN 29,89%. V zmluve je údaj o celkovom úroku vo výške 28% z istiny.“

- odôvodnenie 5.: „Dňa 17.12.2015 žalobca a spoločnosť FINWAY SK, s.r.o. uzatvorili Zmluvu o poskytovaní finančných služieb č. 1552690, ktorou sa spoločnosť FINWAY SK, s.r.o. zaviazala vyberať a doručovať finančné prostriedky a osobné inkaso platieb splátok úveru. Žalobca sa zaviazal uhradiť spoločnosti FINWAY SK, s.r.o. celkovo sumu 304,- eur.“

- odôvodnenie 6.: „Podľa knihy splátok žalobca uhradil na Zmluvu o poskytovaní finančných služieb sumu 304,- eur a na úver celkovo sumu 544,- eur. Podľa prehľadu zrazených splátok boli žalobcovi vykonané zrážky celkovo vo výške 248,70 eura.“

- odôvodnenie 30.: „Pokiaľ ide o vydanie bezdôvodného obohatenia tak súd z vykonaného dokazovania zistil, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ a to termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vyžaduje sa teda presná časová, dátumová špecifikácia

konečnej splatnosti úverov, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov. V obchodných podmienkach sa síce nachádza, že termín konečnej splatnosti je 380. deň po uzatvorení Zmluvy, pričom doba trvania tejto Zmluvy je od uzatvorenia Zmluvy do termínu konečnej splatnosti, avšak takýto údaj súd považuje za nedostatočný a to jednak z dôvodu toho, že tento je súčasťou pomerne husto písaného textu obchodných podmienok a taktiež tento údaj neposkytuje spotrebiteľovi jasný údaj o tom, kedy nastala konečná splatnosť úver.“

- odôvodnenie 31.: „Zmluva ďalej neobsahuje údaj o ročnej úrokovej sadzbe podľa § 9 ods. 2 písm. i) ZoSÚ a ust. § 2 písm. j) ZoSÚ. Úroková sadzba má byť vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru. Z uvedeného teda vyplýva, že v Zmluve mala byť uvedená ročná úroková sadzba čo sa v danom prípade nestalo.“

- odôvodnenie 32.: „V zmluve taktiež absentujú predpoklady pre výpočet RPMN. ZoSÚ v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k/ vyžadoval v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať aj všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. Do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Spotrebiteľ by inak nemohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 7.12.2018, sp. zn. 11Csp/164/2018, ktorý uviedol: „Medzi obligatónymi náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 pod písm. j/ je uvedená nie len ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ale aj uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN. Gramatickým a logickým výkladom tohto ustanovenia je potrebné dospieť k záveru, že nestačí, ak v zmluve je uvedená len výška RPMN. Takýto strohý údaj by totiž nemal žiadnu výpovednú hodnotu pre spotrebiteľa, keďže nevyplývalo by z neho čo daný údaj vlastne predstavuje a pritom je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, keďže je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Preto musí byť v zmluve uvedené z akých predpokladov sa vychádzalo pri jeho výpočte (že je to výška úveru, výška mesačnej splátky, počet splátok, interval splácania a pod.) a to bez ohľadu na to, že tieto atribúty sú uvedené v zmluve, pretože každá z nich osobitne predstavuje ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy. Pre úplnosť súd dodáva, že tá istá náležitosť zmluvy, teda aj uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je upravená aj v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a to v článku 10 ods. 2 písm. g/.“ Súd sa s tým odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje.“

- odôvodnenie 33.: „Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až 1), s), z) a aa). Keďže Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/, i/ a k/ ZoSÚ považuje sa úver poskytnutý žalovaným za bezúročný a bez poplatkov.“

Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza § 3 ods. 5 zák. č. 350/2007 Z.z. primerané finančné zadosťučinenie preto požaduje vo výške 496,70 eur, pričom nárok zohľadňuje skutočnosť, že sa žalovaný na jeho úkor o túto sumu bezdôvodne obohatil. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t.j. rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 20Csp/62/2019, zo dňa 24.2.2020 a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v Základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenie, ani rozširovať, ani zužovať.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť a v prípade, ak by súd napriek argumentácií žalovaného mal za to, že žaloba je čo do samotného nároku na priznanie PFZ dôvodná, žalovaný žiadal, aby súd prihladajúc na všetky okolnosti prípadu priznal finančné zadosťučinenie v primeranej výške (zásadne nižšej ako požaduje žalobca). Žalovaný uviedol, že z konštantnej judikatúry ESLP vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie vo väčšine prípadov nemá byť rovnaké ako hodnota porušeného práva (to iba vo veľmi výnimočných a závažných prípadoch). Naopak, primerané finančné zadosťučinenie by malo ujmú primerane kompenzovať, nie nahrádzať. O to viac je potrebné sa zamyslieť nad výškou a teda primeranosťou finančného zadosťučinenia (ako aj nad vznikom nároku na také

zadosťučinenie) v prípade, keď žalobcom žiadna ujma reálne nevznikla. Súd je teda v danom prípade povinný vyhodnotiť všetky okolnosti prípadu (správanie pred a po uzavretí zmluvy, prípadné kroky poskytovateľa úveru voči spotrebiteľovi, či pri uplatnení práva boli spotrebiteľovi priznané trovy konania a pod.) a stanoviť výšku finančného zadosťučinenia tak, aby spĺňala predpoklad primeranosti. Poukázal na skutočnosť, že zákon nerovnováhu v spotrebiteľských zmluvách, absentujúce náležitosti a neprijateľnosť zmluvných podmienok dostatočne prísne sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru a postihuje tak žalovaného. Pri posudzovaní nároku žalobcu je nevyhnutné, aby sa súd zaoberal skutočnosťou, že žalovaný už dňa 25.3.2019 uhradil žalobcovi čiastku vo výške 192,70 eur, čo predstavuje sumu, ktorú žalobca uhradil žalovanému nad rámec poskytnutej istiny. Žalobca bol teda v súvislosti s bezdôvodným obohatením úspešný v rozsahu 304 eur, pričom žalovaný zdôraznil, že žalobca nebol úspešný v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, kde súd v tejto časti žalobu zamietol. Súd by mal vziať v úvahu aj skutočnosť, že žalovaný predmetné podmienky napádané žalobcom ako neprijateľné v praxi ani pri súdnom vymáhaní už neaplikuje a od žalovaných dlžníkov požaduje len zaplataenie poskytnutej istiny, resp. oprávnených nárokov vyplývajúcich z platných podmienok.

3. Súd vykonal dokazovanie listinami, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 20Csp/62/2019-109, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 24.2.2020, č.k. 20Csp/62/2019-109, konanie v časti zaplataenia sumy vo výške 192,70 eur zastavil, žalovaného zaviazal zaplataiť žalobcovi sumu vo výške 304,- eur spolu úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 496,70 eur od 23.3.2019 do 26.3.2019 a zo sumy 304,- € od 27.3.2019 do zaplataenia a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia, pričom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Z doložky súd zistil, že predmetný rozsudok nadobudol v časti výroku o vydaní bezdôvodného obohatenia právoplatnosť dňa 24.3.2020 a vykonateľnosť dňa 28.3.2020.

5. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

6. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

7. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 9.6.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

11. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú

predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

12. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 20Csp/62/2019, v dôsledku čoho bol žalovaný zaviazaný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie. Súd má teda za to, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jej práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

13. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva, či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu. Súd prihliadol na skutočnosť, že žalovaný uhradil v priebehu základného konania sumu vo výške 192,70 eur predstavujúcu sumu, ktorú žalobca uhradil žalovanému nad rámec poskytnutej istiny.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 250,- eur, ktorá predstavuje cca 50 % sumy, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil, splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudok č.k. 20Csp/62//2019-109, a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.